

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

І. В. Нартова, ст. викладач;

О. С. Криворучко, асистент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Самостійна робота студентів є однієї з основних форм організації навчального процесу у вищій школі. Навчальними планами передбачається не тільки аудиторна, а й позааудиторна робота, що включає індивідуальну та самостійну роботу студентів. Суттєвою складовою якості професійної підготовки є результативність самостійної роботи студентів.

Проблематика оцінки результативності та підвищення ефективності самостійної роботи знайшла своє відображення у роботах таких науковців, як А. Алексюка, Ю. Бабанського, В. Бондар, В. Козакова, І. Лернер, О. Мороза, П. Підкасистого, П. Сікорського, М. Скаткіна, Л. Головка, С. Заскалета, Л. Онучак, Н. Сидорчук. Результативною слід вважати таку самостійну роботу, яка забезпечує реалізацію поставленої мети в підготовці висококваліфікованих фахівців. Правильно організована навчальна діяльність на аудиторних заняттях мотивує самостійне її розширення, поглиблення і має продовження у позааудиторний час. Тобто, навчальна робота студента, організована під керівництвом викладача, має стати програмою самостійної діяльності з оволодіння навчальної дисципліни.

Результативність самостійної роботи студентів як фактора професійної підготовки можна підвищити тільки за умови виявлення взаємозв'язку між індивідуальними особливостями студентів та дидактичними умовами їх самостійної навчальної діяльності. Самостійна робота студентів дає широкі можливості для розвитку особистості, професійного становлення, налагодження стосунків співпраці між викладачами та студентами.

Досягти нових результатів у підготовці конкурентоспроможних фахівців у вищій школі неможливо без упровадження

нових технологій навчання. Розвиток науки та техніки, постійне збільшення інформаційних потоків вимагають нового підходу до підготовки фахівців, а саме впровадження безперервної освіти. У системі безперервної освіти важливого значення набуває вміння студента самостійно здобувати нові знання. Тому, особливим завданням вищого навчального закладу є навчити майбутнього фахівця самостійно здобувати знання.

Самостійна робота студентів як невід’ємна частина процесу підготовки фахівця необхідна не лише для оволодіння змістом певної дисципліни, але й для формування здатності брати на себе відповідальність, самостійно вирішувати проблему, знаходити конструктивні вирішення і вихід із проблемних ситуацій. Вона дозволяє опанувати навички навчальної, наукової й професійної діяльності, сприяє поглибленню й розширенню знань, пробудженню інтересу до пізнавальної діяльності, оволодінню прийомами процесу пізнання, розвитку пізнавальних здібностей.

Сьогодні, більшість студентів не в змозі самостійно визначити мету, виділити головне та відокремити від нього другорядне, провести аналіз фактів, здійснити самоконтроль при самостійному вивченні матеріалу. Студенти, перших курсів, не вміють планувати свою навчальну діяльність, займатись самоосвітою; відсутня мотивація до неї.

Навчальний процес необхідно переорієнтувати на формування у студентів бажання та вміння самостійно опановувати знаннями, опрацьовуючи різноманітні джерела інформації.

Головним чинником ефективного процесу самостійної роботи студентів є постійний контроль за повнотою та якістю виконання самостійної роботи, оскільки саме контроль дає можливість своєчасно коригувати процес самостійної роботи студента. Тобто, складовими самостійної роботи студентів є мотивація, формування її мети, постановка завдання, процес виконання та контроль її результатів.

Ефективна організація самостійної роботи студентів дозволить: розвинути творчу активність, логічне мислення, навчитися самостійно працювати, постійно самовдосконалюватись.

Таким чином, успішне виконання самостійної роботи студентами забезпечують: мотивація самостійної навчальної діяльності; чітке визначення завдань самостійної роботи; зрозумілий алгоритм виконання завдання, знання студентом способів і методів його виконання; чітке визначення викладачем термінів виконання та форм контролю; організація консультаційної допомоги; систематичний контроль за виконанням завдання; методичне забезпечення самостійної роботи.

УМОВИ СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ МОДЕЛІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Н. І. Гончаренко, к. і. н., доцент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Метою модернізації вітчизняної вищої освіти є значне підвищення якості освітньої діяльності за рахунок найповнішого розкриття та розвитку інтелектуально-особистісного та духовного потенціалу кожного студента. Важливе місце в цьому плані належить гуманітарним наукам. Їх унікальною особливістю є те, що засвоєння знань щодо тих чи інших сторін суспільного життя означає не просто інформаційну обізнаність. Опанування ними сприяє духовному розвитку людини.

Сучасна практика з очевидністю доводить той факт, що однією із головних перешкод на шляху до ефективного оволодіння знаннями студентами є їх пасивне навчання. Тому нагальним завданням вищої школи повинно стати впровадження таких методів навчання, які б розширювали простір для виявлення пізнавальної активності студентів.

Хоча і в сучасних умовах основними формами навчального процесу продовжують залишатись лекції та практичні заняття, але невпинне зростання обсягу учбового матеріалу та брак навчального часу вимагають при їх проведенні активного впровадження новітніх технологій. Вже не виникають сумніви щодо того, що мультимедійні презентації повинні стати неодмінним